

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

TANGAZO LA SERIKALI NA. 321 la tarehe 05/09/2014

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

SURA 288

KANUNI

(Zimetungwa chini ya Kifungu 87A)

**KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KIJJI,
WAJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJJI NA
MWENYEKITI WA KITONGOJI KATIKA MAMLAKA
ZA MIJI ZA MWAKA, 2014**

MPANGILIO WA KANUNI

Kanuni	jina
1.	Jina
2.	Tarehe ya kuanza kutumika
3.	Tafsiri
4.	Kuzingatia Sheria, Kanuni, matangazo na maelekezo
5.	Tangazo la Uchaguzi kwa umma.
6.	Majina na mipaka ya Vijiji na Vitongoji
7.	Wajumbe wa Halmashauri ya kijiji
8.	Maelekezo kuhusu Uchaguzi
9.	Orodha ya wapiga kura

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

10. Sifa za wapiga kura
11. Kupoteza sifa
12. Sifa za mgombea
13. Siku za uteuzi
14. Kutengua uteuzi
15. Pingamizi dhidi ya uteuzi
16. Kamati ya rufaa
17. Utashi wa wajumbe wa kamati ya Rufaa
18. Kampeni za Uchaguzi
19. Masharti ya kampeni
20. Utaratibu wa kupiga kura
21. Karatasi za kura
22. Kuhesabu kura
23. Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji
24. Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji
25. Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Mwenyekiti Kijiji
26. Matendo yasiyobatilisha matokeo ya Uchaguzi
27. Kuahirisha upigaji kura.
28. Malalamiko kuhusu uendeshaji wa Uchaguzi
29. Nafasi wazi
30. Uchaguzi mdogo
31. Kiapo
32. Masharti ya kuwalinda wasimamizi wa Uchaguzi na wajumbe wa Kamati ya Rufaa
33. Watazamaji wa ndani na nje wa Uchaguzi.
34. Makosa ya Uchaguzi.
35. Kufutwa kwa Tangazo la Serikali Na. 303 ya mwaka 2009
36. Uhalali wa Kanuni za Uchaguzi za mwaka 2009

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI),

SURA 288

(Zimetungwa chini ya Kifungu 87A)

KANUNI ZA UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KIJJI, WAJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJJI NA MWENYEKITI WA KITONGOJI KATIKA MAMLAKA ZA MIJI ZA MWAKA, 2014

Jina	1.	Kanuni hizi zitaitwa Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014.
Tarehe ya kuanza kutumika	2	Kanuni hizi zitatumika katika Vijiji na Vitongoji vyote vilivyomo katika maeneo ya Mamlaka za Miji na zitaanza kutumika mara baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.
Tafsiri	3	Katika Kanuni hizi isipokuwa pale itakavyoelezwa vinginevyo:- “Afisa Mtendaji wa Kata” maana yake ni Mtendaji Mkuu wa shughuli za Serikali katika Kata na ni pamoja na Afisa yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Afisa Mtendaji wa Kata kwa mujibu wa Kanuni hizi; “Afisa Mtendaji wa Kijiji” maana yake ni Mtendaji Mkuu wa shughuli za Serikali katika Kijiji na ni pamoja na Afisa yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Afisa Mtendaji wa Kijiji kwa mujibu wa Kanuni hizi; “Chama cha siasa” maana yake ni chama cha siasa kilichopata usajili wa kudumu kwa

Sura 258

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

mujibu wa Sheria ya Vyama vya Siasa.

Sura 288 “Kijiji” maana yake ni Kijiji kilichomo katika eneo la Mamlaka za Miji ambacho kinatambulika kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji);

Sura 288 “Kitongoji” maana yake ni sehemu ya Kijiji kinachotambulika kwa mujibu wa Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji)

“Mahali pa matangazo ya Uchaguzi” maana yake ni sehemu iliyotengwa maalum na Msimamizi wa Uchaguzi kwa ajili ya kutolea matangazo, taarifa za Kijiji au Kitongoji na taarifa mbalimbali zikiwa ni pamoja na taarifa za Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

“Mkazi” maana yake ni raia wa Tanzania ambaye kwa kawaida anaishi kwenye eneo la Kijiji au Kitongoji na ambaye ama ana kaya au anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Kijiji au Kitongoji;

“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji, Manispaa au Jiji na ni pamoja na Afisa yeyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;

“Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi” maana yake ni Afisa Mtendaji wa Kijiji na ni pamoja na Afisa yeyote wa umma aliyeteuliwa na Msimamizi wa Uchaguzi wakati wa Uchaguzi kuwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi;

“Msimamizi wa Uchaguzi” maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mji,

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Manispaa au Jiji ambamo kuna vijiji au vitongoji vinavyofanya Uchaguzi na ni pamoja na Afisa mwingine wa Umma aliyeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;

“Orodha ya wapiga kura” maana yake ni orodha ya majina ya wapiga kura iliyoandaliwa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

Sura 357

“Raia” maana yake ni raia wa Tanzania kwa mujibu wa Sheria ya Uraia;

“Siku ya uteuzi” maana yake ni siku ya kutangaza majina ya wanaostahili na wasiostahili kugombea;

“Uchaguzi” maana yake ni Uchaguzi wa Serikali za Mitaa wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji;

“Wakati wa Uchaguzi” maana yake ni muda ambao Uchaguzi wa kawaida au Uchaguzi mdogo unatakiwa ufanyike kwa mujibu wa Kanuni hizi na unaanzia tarehe ambayo Msimamizi wa Uchaguzi atatoa maelekezo ya Uchaguzi na kumalizika mara baada ya kutangaza majina ya waliochaguliwa.”

“Waziri” maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

Kuzingatia Sheria Kanuni matangazo na maelekezo

- 4- Kila Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, Wajumbe wa Kamati ya Rufaa, Afisa wa umma au Mtu mwingine yeyote atakayehusika na uendeshaji wa Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi atasimamia Uchaguzi huo kwa kuzingatia Sheria, Kanuni, maelekezo na matangazo yatakayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Tangazo la
Uchaguzi kwa
umma

- 5- (1) Waziri atatoa Tangazo la Uchaguzi kwa umma katika magazeti ya Kiswahili na Kiingereza yenye mtandao mrefu nchini si chini ya siku tisini kabla ya siku ya Uchaguzi ili umma uweze kujiandaa kwa ajili ya Uchaguzi.
- (2) Tangazo litakalotolewa na Waziri kwa mujibu wa Kanuni Ndogo ya (1) ya Kanuni hii litaelekeza mambo yafuatayo:-
- (a) ratiba ya Uchaguzi na shughuli zinazohusika; na
- (b) masharti muhimu ya Uchaguzi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni hizi.

Majina na mipaka
ya Vijiji na
Vitongoji

- 6 (1) Utafanyika Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji katika kila Kijiji na kila Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza majina na mipaka ya Vijiji vilivyoko katika eneo la Halmashauri husika katika mahali pa matangazo ya uchaguzi siku hamsini kabla ya siku ya Uchaguzi.
- (2) Utafanyika Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji katika kila Kitongoji na kila Msimamizi wa Uchaguzi atatangaza majina ya mipaka ya Vitongoji vilivyoko katika eneo la Halmashauri husika katika mahali pa matangazo ya Uchaguzi siku hamsini kabla ya siku ya Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Wajumbe
wa
Halmashauri ya
Kijiji

7- (1) Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji hawatapungua kumi na tano na hawatazidi ishirini na tano ambao ni:-

- (a) Mwenyekiti wa Kijiji;
- (b) Wenyeviti wa Vitongoji vilivyomo katika eneo la Kijiji; na
- (c) Wajumbe watakoachaguliwa wakiwemo wanawake ambao idadi yao haitakuwa chini ya nusu ya wajumbe wote wa Halmashauri ya Kijiji.
- (d) Afisa Mtendaji wa Kijiji atakuwa Katibu wa Halmashauri ya Kijiji.

Maelekezo kuhusu
Uchaguzi

8- (1) Msimamizi wa Uchaguzi atatoa maelekezo ya Uchaguzi siku zisizopungua ishirini na Nane kabla ya siku ya Uchaguzi.

(2) Maelekezo ya Uchaguzi kwa mujibu wa Kanuni hii yataelekeza mambo yafuatayo:

- (a) tarehe ya kufanyika kwa Uchaguzi;
- (b) muda na sehemu ya kuandikishia wapiga kura washiriki Uchaguzi;
- (c) muda na mahali pa kufanyia Uchaguzi;
- (d) kuwataka wakazi wote wenye sifa za kupiga kura washiriki Uchaguzi;
- (e) kuwataka wakazi wenye umri wa miaka ishirini na moja au zaidi wanaotaka kugombea nafasi ya uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Kitongoji wachukue fomu za kugombea zitakazopatikana kwenye ofisi ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;

- (f) tarehe na muda wa kuchukua na kurudisha fomu za maombi ya kugombea uenyekiti wa Kijiji, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na kuagiza kwamba muda wa kuchukua na kurudisha fomu za kugombea hautazidi siku saba;
- (g) siku ambayo uteuzi utafanyika na mahali pa matangazo ya Uchaguzi ambapo fomu za wagombea zitabandikwa ili wapiga kura wazione;
- (h) muda wa kutoa pingamizi dhidi ya uteuzi na kusikilizwa kwa pingamizi;
- (i) tarehe ya kusikiliza rufaa dhidi ya uamuzi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (j) kipindi cha kuendesha mikutano ya kampeni za Uchaguzi ambacho hakitazidi siku kumi na nne kuanzia tarehe ya uteuzi; na
- (k) masuala mengineyo yanayohusiana na Uchaguzi.

Orodha ya
wapiga
kura

- 9.- (1) Msimamizi wa Uchaguzi atateua Afisa wa Umma au/na mtu mwingine yeyote mwenye

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

sifa na uadilifu ambaye ataandikisha na kuandaa orodha ya Wapiga Kura katika Kitongoji kwa ajili ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji siku Ishirini na moja kabla ya siku ya Uchaguzi.

- (2) Watendaji wa Vijiji, Mitaa na Kata hawataruhusiwa kuandikisha wala kuandaa orodha ya Wapiga Kura
- (3) Uandikishaji wa orodha ya wapiga kura utafanyika kwenye majengo ya umma na pale ambapo hakuna jengo la umma, uandikishaji utafanyika kwenye sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa amekubaliana na Viongozi wa Vyama vya Siasa isipokuwa majengo ya vyombo vya usalama na ya Vyama vya Siasa.
- (4) Vituo vya uandikishaji wa orodha ya Wapiga Kura vitafunguliwa kuanzia saa moja na nusu asubuhi na kufungwa saa kumi jioni.
- (5) Vyama vya siasa vitaruhusiwa kuwepo wakati wa uandikishaji wa wapiga kura.
- (6) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika mahali pa matangazo ya Uchaguzi orodha ya wapiga kura na kutunza kumbukumbu yake.
- (7) Mkazi yeyote wa Kitongoji au Vyama vya Siasa vitakuwa na haki ya kukagua orodha ya wapiga kura katika muda wa siku nne tangu tarehe orodha ya wapiga kura ilipobandikwa mahali pa matangazo ya Uchaguzi ili kutoa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

maoni juu ya usahihi wa Orodha hiyo na anaweza kuomba:-

- (a) Orodha irekebishwe kwa kuongeza jina lake au jina la mkazi; au
  - (b) Orodha irekebishwe kwa kufuta jina lililoorodheshwa kwa vile aliyeorodheshwa hana sifa ya kupiga kura katika Kitongoji au Kijiji husika.
- (8) Pingamizi dhidi ya mtu kuandikishwa kuwa mpiga kura litawasilishwa kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ambaye atalitolea uamuzi na kurekebisha orodha ya wapiga kura iliyotangazwa katika muda wa siku tano kuanzia tarehe ya kuwasilishwa pingamizi hilo.
- (9) Mtu yeyote au chama cha siasa ambacho hakitaridhika na uamuzi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kitawasilisha rufaa kwa Msimamizi wa Uchaguzi ambaye ataishughulikia rufaa hiyo katika muda wa siku tano baada ya kupokea rufaa hiyo.
- (10) Uamuzi wa Msimamizi wa Uchaguzi kuhusu rufaa iliyowasilishwa chini ya Kanuni Ndogo ya (9) ya kanuni hii utakuwa wa mwisho.

Sifa za wapiga kura 10. Mkazi yeyote wa Kitongoji atakuwa na haki ya kupiga kura ikiwa:-

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- (a) ni raia wa Tanzania;
  - (b) ana umri wa miaka 18 au zaidi;
  - (c) ni mkazi wa kawaida wa eneo la Kitongoji au Kijiji; na
  - (d) hana ugonjwa wa akili ulithibishwa na daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utabibu.
- Kupoteza sifa
11. Mkazi yeyote wa Kitongoji hatakuwa na haki ya kupiga kura ikiwa:-
- (a) si raia wa Tanzania;
  - (b) hajatimiza umri wa miaka 18;
  - (c) si mkazi wa kawaida wa eneo la Kitongoji au Kijiji; na
  - (d) ana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utabibu.
- Sifa za mgombea
- 12 (1) Mkazi yeyote wa Kitongoji anaweza kugombea uenyekiti wa Kijiji au Ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au Uenyekiti wa Kitongoji ikiwa:-
- (a) ni raia wa Tanzania;
  - (b) ana umri wa miaka 21 au zaidi;
  - (c) ana uwezo wa kusoma na kuandika Kiswahili au Kiingereza;
  - (d) ana kipato halali cha kumwezesha kuishi;
  - (e) ni mkazi wa kawaida wa eneo la Kitongoji au Kijiji;
  - (f) ni mwanachama na amedhaminiwa na Chama cha Siasa;
  - (g) hajawahi kupatikana na hatia kwa kosa la utovu wa uaminifu na kuhukumiwa adhabu ya kifungo cha miezi 6 au zaidi au adhabu ya kifo; na

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- Siku ya uteuzi
- (h) hana ugonjwa wa akili uliothibitishwa na daktari anayetambulika na Serikali au Bodi ya Utabibu.
13. (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atafanya uteuzi wa wagombea wa nafasi ya uenyekiti, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji siku zisizopungua ishirini kabla ya tarehe ya Uchaguzi.
- (2) Siku ya uteuzi, wagombea watawasilisha fomu za uteuzi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kabla ya saa kumi kamili jioni baada ya hapo fomu hazitapokelewa ili kuruhusu kufanyika kwa uteuzi wa Wagombea kutokana na fomu zilizowasilishwa.
- (3) Saa ya uteuzi itakuwa kuanzia saa mbili asubuhi hadi saa kumi na dakika kumi na tano jioni ya siku ya uteuzi.
- (4) Baada ya uteuzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atabandika mahali pa matangazo ya Uchaguzi majina ya wagombea wenye sifa na wasio na sifa za kugombea nafasi ya uenyekiti, ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji na uenyekiti wa Kitongoji.
- (5) Ikiwa hakuna mwombaji aliyejitokeza au kama waombaji wote waliojitokeza hawana sifa zinazostahili, utaratibu wote wa uteuzi utaanza upya.
- (6) Wenyeviti wa Vijiji, Vitongoji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji watatakiwa kujiuzulu nyadhifa zao siku tatu kabla ya siku ya kuchukua fomu za kugombea uongozi.
- Kutengua uteuzi
14. (1) Endapo siku ya uteuzi hakutakuwa na mgombea wa uenyekiti wa Kijiji kutokana na kifo au sababu nyingine yeyote,

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine kwa ajili ya kufanya uteuzi mpya siyo zaidi ya siku kumi tangu siku ya uteuzi uliotenguliwa.

- (2) Endapo siku ya uteuzi hakutakuwa na mgombea wa uenyekiti wa Kitongoji kutokana na kifo au sababu nyingine yeyote, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine kwa ajili ya kufanya uteuzi mpya siyo zaidi ya siku kumi tangu siku ya uteuzi uliotenguliwa.
- (3) Endapo siku ya uteuzi hakutakuwa na wagombea wa ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kutokana na kifo au sababu nyingine yoyote Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine ya uteuzi siyo zaidi ya siku kumi tangu tarehe ya kutengua uteuzi uliofanyika.
- (4) Endapo baada ya uteuzi hakutakuwa na mgombea wa uenyekiti wa Kijiji kwa sababu ya kifo au kwa sababu nyingine yoyote, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine ya uteuzi siyo zaidi ya siku kumi tangu tarehe ya kutengua uteuzi uliofanyika.
- (5) Endapo baada ya uteuzi hakutakuwa na mgombea wa uenyekiti wa Kitongoji kwa sababu ya kifo au kwa sababu nyingine yoyote, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine ya uteuzi siyo zaidi ya siku kumi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

tangu tarehe ya kutengua uteuzi uliofanyika.

- (6) Endapo baada ya uteuzi hakutakuwa na mgombea wa ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa sababu ya kifo au kwa sababu nyingine yoyote, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atatengua uteuzi na kupanga tarehe nyingine ya uteuzi siyo zaidi ya siku kumi tangu tarehe ya kutengua uteuzi uliofanyika.

Pingamizi dhidi ya
uteuzi

15. (1) Mgombea ambaye hakuridhika na uamuzi uliotolewa au anapinga uteuzi wa mgombea yeyote, anaweza kujaza fomu ya pingamizi na kumtaka Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kupitia upya uamuzi uliofanyika ili amteue kuwa mgombea au atengue uteuzi anaoupinga na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamteua au atatengua uteuzi uliofanyika kwa kuzingatia sifa zilizoainishwa katika Kanuni hizi.
- (2) Pingamizi chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya kanuni hii itawasilishwa kwa maandishi kwa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi katika muda wa siku mbili tangu uteuzi ulipofanyika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atasikiliza na kutoa uamuzi katika muda usiozidi siku mbili kuanzia siku ya kupokea pingamizi hilo.
- (3) Mgombea au mwakilishi wake ambaye hataridhika na uamuzi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufaa iliyoteuliwa chini ya Kanuni ya 16 katika

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

muda usiozidi siku nne kuanzia tarehe ya uamuzi wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.

- (4) Kamati ya Rufaa itasikiliza na kutoa uamuzi kuhusu uteuzi wa mgombea katika muda usiozidi siku nne tangu siku ya kupokea rufaa.
- (5) Uamuzi wa Kamati ya Rufaa kuhusu rufaa dhidi ya pingamizi la uteuzi utakuwa wa mwisho.
- (6) Mgombea au mwakilishi wake ambaye hataridhika na uamuzi wa Kamati ya Rufaa atakuwa na haki ya kufungua kesi Mahakama ya Wilaya baada ya matokeo ya Uchaguzi kutangazwa.

Kamati ya
Rufaa

- 16 (1) Kutakuwepo na Kamati ya Rufaa katika kila Wilaya ambayo itasikiliza malalamiko ya uteuzi wa mgombea wa Uchaguzi katika kila Wilaya.
- (2) Wajumbe wa Kamati ya Rufaa watateuliwa na Katibu Tawala wa Mkoa na katika uteuzi wake, Katibu Tawala atazingatia hali halisi ya watumishi wa umma waliomo katika Wilaya husika.
- (3) Kamati ya Rufaa itateuliwa siku Saba kabla ya siku ya uteuzi wa wagombea
- (4) Kamati ya Rufaa itakuwa na wajumbe wafuatao:-
  - (a) Katibu Tawala wa Wilaya au Afisa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

mwingine wa umma atakayeteuliwa ambaye atakuwa mwenyekiti;

- (b) Afisa yeyote kutoka taasisi ya umma iliyoko katika wilaya husika; na
- (c) Afisa yeyote wa umma anayefanya kazi katika ofisi ya Katibu Tawala wa Wilaya ambaye atakuwa katibu na hatakuwa na haki ya kupiga kura.

Utashi wa wajumbe wa Kamati ya Rufaa

17. Mtu yeyote hatateuliwa kuwa mjumbe wa Kamati ya Rufaa iliyoundwa kwa mujibu wa Kanuni ya 16 endapo:-

- (a) anahusika na uteuzi wa wagombea;
- (b) ni Msimamizi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) ni kiongozi wa ngazi yeyote wa chama cha siasa; na
- (d) ni mtumishi wa Halmashauri.

Kampeni za Uchaguzi

18. (1) Kampeni za Uchaguzi zitafanyika siku kumi na nne za mwisho kabla ya siku ya Uchaguzi na zitamalizika siku moja kabla ya siku ya Uchaguzi.

- (2) Mgombea, mwakilishi wake au chama cha siasa kinaweza kuitisha na kuhutubia mikutano ya kampeni kwa kufuata ratiba itakayowasilishwa na wagombea, wawakilishi wao au vyama vya siasa na kuratibiwa na Msimamizi wa Uchaguzi.

- (3) Msimamizi wa Uchaguzi atawasilisha ratiba ya kampeni za Uchaguzi kwa Mkuu wa Polisi wa Wilaya ambaye atahakikisha

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

kunakuwepo ulinzi na usalama katika mikutano ya kampeni.

(4) Ratiba ya kampeni za Uchaguzi itakayowasilishwa na Msimamizi wa Uchaguzi chini ya Kanuni hizi itakuwa taarifa rasmi ya mikutano ya kampeni kwa mujibu wa Sheria ya Jeshi la Polisi.

(5) Kampeni za Uchaguzi zitaanza saa mbili asubuhi hadi saa kumi na moja jioni ya kila siku ya kampeni.

Masharti ya kampeni

19 Mgombea, Mwakilishi wake au chama cha siasa hakitaruhusiwa kuendesha kampeni za Uchaguzi kwa kutumia rushwa, takrima, kashfa, lugha za matusi, ubaguzi wa kijinsia, kidini, ukabila au wa namna yoyote ile ambao matokeo yake ni kumbagua mtu.

Utaratibu wa kupiga kura

20 (1) Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Mwenyekiti wa Kitongoji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Wajumbe wa Viti Maalum wanawake, utafanyika katika Vitongoji vilivyomo katika Kijiji.

(2) Kutakuwa na sanduku maalum la kupigia kura lililotengenezwa kwa namna ya kumwezesha mpiga kura kutumbukiza kura yake kwa urahisi bila ya kuruhusu kura hiyo kutolewa ndani ya sanduku hilo.

(3) Kabla ya kuanza kupiga kura, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawaonesha wapiga kura sanduku la kupigia kura lililowazi na atalifunga kwa lakiri kwa namna ambayo

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

itazuia kufunguliwa bila kukata lakiri.

- (4) Kabla ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hajampatia mpiga kura karatasi za kupigia kura, atajiridhisha kama jina la mpiga kura limeorodheshwa katika orodha ya wapiga kura.
- (5) Bila kuathiri Kanuni Ndogo ya (4) hapo juu, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza pia kumtaka mpiga kura aoneshe kitambulisho kitakachoonesha kuwa jina la mpiga kura huyo ndilo lililomo kwenye orodha ya wapiga kura.
- (6) Aina ya vitambulisho ambavyo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi anaweza kumtaka mpiga kura aoneshe ni pamoja na vifuatavyo:
  - (a) kitambulisho cha mpiga kura;
  - (b) kitambulisho cha kazi;
  - (c) hati ya kusafiria;
  - (d) kadi ya benki;
  - (e) kadi ya bima ya afya; au
  - (f) kitambulisho cha shule au chuo.
  - (g) Leseni ya udereva.
  - (h) Kitambulisho cha uraia
- (7) Ikiwa mpiga kura atakuwa hana kitambulisho cha aina yoyote, lakini jina lake limo kwenye orodha ya wapiga kura iliyoandaliwa kwa mujibu wa Kanuni hizi, utambuzi utafanywa na wakazi wa eneo husika na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamruhusu mtu huyo kupiga kura.

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- (8) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atampatia mpiga kura karatasi nne (4) za kupigia kura kwa nafasi zifuatazo:-
- (a) Mwenyekiti wa Kijiji;
  - (b) Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
  - (c) Wajumbe wa viti maalum wanawake; na
  - (d) Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (9) Kura zitapigwa kuanzia saa mbili asubuhi mpaka saa kumi jioni.
- (10) Kura zitakuwa za siri na zitapigwa katika majengo ya umma au sehemu ambayo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataiteua baada ya kushauriana na wagombea au wawakilishi wao au vyama vya siasa isipokuwa majengo ya vyombo vya usalama na ya vyama vya siasa.
- (11) Endapo siku ya kupiga Kura atatokea mpiga kura ambaye ana ulemavu wa macho au ulemavu wowote wa kimaumbile au hajui kusoma na kuandika, anaweza kumuomba mtu aliyemchagua yeye mwenyewe kumsaidia kupiga kura isipokuwa Msimamizi wa Uchaguzi, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi, mgombea au mwakilishi wake.

- Karatasi za kura   21   (1)   Kutakuwa na karatasi za kawaida za kupigia kura ambazo zitakuwa na:
- (a) jina la mgombea;
  - (b) jina la chama;
  - (c) Nembo ya Chama;

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

(d) Nembo ya Halmashauri husika.

Kama zinavyooneshwa kwenye Jedwali la kanuni hizi

(2) Idadi ya karatasi za kupigia kura itatokana na idadi ya nafasi zinazogombewa.

(3) Bila ya kuathiri masharti ya Kanuni ndogo ya (1) ya Kanuni hii karatasi za kupigia kura zitakuwa na sifa zifuatazo:-

- (a) Jina la Mgombea,
- (b) Jina la chama,
- (c) Nembo ya chama,
- (d) Nembo ya Halmashauri husika.

Kuhesabu kura

- 22 (1) Wakati wa kuhesabu kura watu wafuatao wataruhusiwa kuwepo katika kituo cha kuhesabia kura:-
- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
  - (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
  - (c) mgombea;
  - (d) mwakilishi wa mgombea;
  - (e) Askari au Afisa wa Polisi, Mgambo wenye sare au Afisa yeyote anayesimamia ulinzi; na
  - (f) Mwangalizi wa Uchaguzi.
- (2) Kabla ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi hajaanza kuhesabu kura, atafanya yafuatayo mbele ya wagombea au wawakilishi wao:-
- (a) kuhakiki idadi ya wakazi waliopiga kura;
  - (b) kuhesabu idadi ya karatasi za

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka za Miji za Mwaka, 2014

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- kupigia kura ambazo hazikutumika na kuziweka katika bahasha maalum;
- (c) kukagua lakiri na kuona kama imefunguliwa au haijafunguliwa;
- (d) kukata lakiri; na
- (e) kufungua sanduku la kupigia kura.
- (3) Kura zitahesabiwa na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi kwenye Kitongoji ambako Uchaguzi umefanyika mbele ya wagombea au wawakilishi wao.
- Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Mwenyekiti wa Kitongoji 23 (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyepata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (2) Endapo idadi ya kura italingana kwa wagombea wanaoongoza, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha kutangaza matokeo na atapanga tarehe nyingine ya Uchaguzi ili kumpata mshindi ambaye atatangazwa kuwa Mwenyekiti wa Kitongoji.
- (3) Matokeo ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kitongoji yatajazwa kwenye fomu maalum ambayo itasainiwa na wagombea au wawakilishi wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo.
- Utaratibu wa kutangaza matokeo ya Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji 24 (1) Matokeo ya Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Wajumbe wa Viti Maalum Wanawake yatajazwa kwenye fomu maalum ambayo

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

itasainiwa na wagombea au wawakilishi wao pamoja na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi na kubandikwa kwenye sehemu ya matangazo na nakala kuwasilishwa ofisi ya Serikali ya Kijiji kwa ajili ya kujumlishwa na kutangaza mshindi au washindi wa kila nafasi iliyogombewa

- (2) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji wa kundi la wagombea mchanganyiko yaani wanawake na wanaume utakuwa kama ifuatavyo:
  - (a) endapo idadi ya wagombea ni ndogo kuliko nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza kuwa wajumbe na utaratibu wa kujaza nafasi zilizobaki utaanza;
  - (b) endapo idadi ya wagombea ni sawa na nafasi za ujumbe zilizopo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea wote kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
  - (c) endapo idadi ya wagombea ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji; na
  - (d) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

ataahirisha kutangaza mshindi na atapanga tarehe nyingine ya Uchaguzi ili kumpata mshindi au washindi baina yao, ambao watatangazwa kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji.

- (3) Utaratibu wa kutangaza matokeo ya wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji wa kundi la wagombea wa viti maalum wanawake utakuwa kama ifuatavyo:-
  - (a) endapo idadi ya wagombea ni ndogo kuliko nafasi za ujumbe zilizopo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea wote kuwa wajumbe na utaratibu wa kujaza nafasi zilizobaki utanza;
  - (b) endapo idadi ya wagombea ni sawa na nafasi za ujumbe zilizopo, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea wote kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji;
  - (c) endapo idadi ya wagombea ni kubwa kuliko idadi ya nafasi za ujumbe zilizopo Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atawatangaza wagombea waliopata kura nyingi kuwa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji; na
  - (d) endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea wote au kwa baadhi yao, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha kutangaza matokeo na atapanga tarehe nyingine ya Uchaguzi ili kumpata mshindi au washindi baina

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

yao ambao watatangazwa kuwa
wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji.

Utaratibu wa
kutangaza matokeo
ya mwenyekiti

- 25 (1) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atajumlisha idadi ya kura kwa kila mgombea wa nafasi ya uenyekiti wa Kijiji na kujaza jumla ya kura katika fomu maalum.
- (2) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi atamtangaza mgombea aliyepata kura nyingi kuwa Mwenyekiti wa Kijiji.
- (3) Endapo idadi ya kura inalingana kwa wagombea wanaoongoza, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha kutangaza matokeo na atapanga tarehe nyingine ya Uchaguzi ili kumpata mshindi ambaye atatangazwa kuwa Mwenyekiti wa Kijiji.

Matendo
yasiyobatilisha
matokeo ya
Uchaguzi

- 26 Kwa mujibu wa Kanuni hizi, kutokuwepo kwa wagombea au wawakilishi wao wakati wa kupiga kura, kuhesabu kura, kutangaza matokeo au kukataa kusaini fomu ya matokeo hakutazuia wala kubatilisha utekelezaji wa shughuli yoyote ya Uchaguzi.

Kuahirisha
upigaji
kura

27. Endapo siku ya kupiga kura litatokea tukio litakalozuia upigaji kura kuendelea kufanyika, Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi ataahirisha upigaji kura hadi siku inayofuata au siku nyingine anayoona inafaa ili mradi zisizidi siku saba tangu siku ya Uchaguzi ulipoahirishwa.

Malalamiko
kuhusu

28. (1) Mgombea yeyote ambaye hakuridhika na

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

uendeshaji wa
Uchaguzi

uendeshaji wa Uchaguzi atakuwa na haki ya kupeleka malalamiko yake Mahakama ya Wilaya ndani ya siku thelathini baada ya siku ya kutangaza matokeo ya Uchaguzi.

- (2) Malalamiko ya Uchaguzi yatakayowasilishwa Mahakama ya Wilaya ni yale tu yatakayokuwa yanahusu ukiukwaji wa utaratibu wa Uchaguzi uliowekwa na Kanuni hizi.

Nafasi
wazi

29. (1) Nafasi ya uenyekiti na ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au ya uenyekiti wa Kitongoji itakuwa wazi endapo yatatokea mambo yafuatayo:-

- (a) kifo cha mwenyekiti au mjumbe;
- (b) mwenyekiti au mjumbe kujiuzulu wadhifa wake;
- (c) mwenyekiti au mjumbe kuondokewa na sifa za kuwa mgombea;
- (d) kubatilishwa kwa matokeo ya Uchaguzi;
- (e) kukoma kuwa mwanachama wa chama cha siasa kilicho mdhamini;
- (f) kuhama Kijiji au Kitongoji;
- (g) endapo Mwenyekiti hataitisha mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu za msingi; na
- (h) endapo mwenyekiti au mjumbe hatahudhuria mikutano mitatu ya kawaida mfululizo bila kuwa na sababu ya msingi.
- (i) endapo Kijiji au Kitongoji kitagawanywa

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- (2) Endapo litatokea jambo lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya kanuni hii, Afisa Mtendaji wa Kijiji atatoa taarifa kwa Mkurugenzi wa Halmashauri katika kipindi kisichozidi siku kumi na nne tangu kutokea kwa jambo hilo.

Uchaguzi mdogo

30. (1) Mkurugenzi wa Halmashauri atatangaza kuwepo kwa nafasi wazi ya uenyekiti au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji ndani siku kumi na nne baada ya kupokea taarifa toka kwa Afisa Mtendaji wa Kijiji juu ya kuwepo kwa nafasi iliyoachwa wazi.
- (2) Nafasi wazi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa kwa kufanya Uchaguzi mdogo kwa utaratibu uliopo katika Kanuni hizi.
- (3) Nafasi iliyo wazi ya uenyekiti wa Kijiji au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itajazwa katika muda wa siku sitini baada ya kutangazwa kuwa wazi.
- (4) Hakuna nafasi ya uenyekiti au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au uenyekiti wa Kitongoji itakayojazwa endapo muda uliobaki ni miezi sita au pungufu yake kufikia siku ya kufanyika kwa Uchaguzi wa kawaida.

Kiapo

- 31 (1) Wafuatao watatakiwa kula kiapo cha

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

uaminifu na kutunza siri mbele ya Wakili, Wakili wa Serikali, Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao chini ya Kanuni hizi:-

- (a) Msimamizi wa Uchaguzi;
- (b) Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi;
- (c) Mwenyekiti na wajumbe wa Kamati ya Rufaa; na
- (d) Afisa mwingine yeyote wa umma atakayeteuliwa kusimamia shughuli za Uchaguzi chini ya Kanuni hizi.

- (2) Wenyeviti wa Vijiji, Vitongoji na wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji wataapa a kiapo cha utii/uadilifu katika mkutano wa kijijii/kitongoji mbele ya Wakili, Wakili wa Serikali, Hakimu wa Mahakama ya Mwanzo au ya Wilaya baada ya kuchaguliwa, na kabla ya kuanza kutekeleza majukumu yao ya uongozi.

Masharti
ya
kuwalinda
wasimamizi wa
Uchaguzi na
wajumbe wa
Kamati ya
Rufaa

- 32 (1) Hatua yoyote ya nidhamu au kiutawala itakayochukuliwa dhidi ya Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au Afisa yeyote wa umma aliyehusika na usimamizi wa Uchaguzi ambayo itathibitika kwamba ni hatua za kulipa kisasi au kumkomoa mhusika itakuwa ni batili na yeyote atakayehusika kuchukua hatua hizo atakuwa ametenda kosa la jinai chini ya Kanuni hizi.

- (2) Msimamizi wa Uchaguzi au Msimamizi

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

Msaidizi wa Uchaguzi au Wajumbe wa Kamati ya Rufaa au Afisa yeyote wa umma aliyehusika na usimamizi wa Uchaguzi akikiuka masharti ya kanuni hizi na akipatikana na hatia atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi Shilingi elfu hamsini au kifungo kisichozidi miezi kumi na mbili au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

- (3) Mtu au taasisi yoyote itakayokiuka Kanuni Ndogo ya (1) ya kanuni hii akipatikana na hatia itahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi Shilingi elfu hamsini au kifungo kisichozidi miezi kumi na mbili au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

Watazamaji wa ndani na nje wa Uchaguzi

- 33 (1) Watazamaji wa ndani na wa nje watakaopenda kutazama Uchaguzi wataruhusiwa kufanya hivyo baada ya kupata kibali cha Msimamizi wa Uchaguzi.
- (2) Watazamaji wa Uchaguzi wa ndani na nje watafanya shughuli zao za utazamaji kwa gharama zao wenyewe.

Makosa ya Uchaguzi

- 34 (1) Mtu yeyote atakuwa ametenda makosa ya Uchaguzi ikiwa:-
- (a) ataharibu orodha ya wapiga kura;
  - (b) atatoa taarifa za uongo ili aweze kupiga kura au kugombea uenyekiti au ujumbe wa Halmashauri ya Kijiji au Mwenyekiti wa Kitongoji;
  - (c) ataharibu karatasi za wagombea;
  - (d) ataghushi karatasi za uteuzi;
  - (e) atapiga kura zaidi ya moja kwa ajili ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

- kumchagua mgombea mmoja;
- (f) atawatishia wapiga kura au wgombea ili kuvuruga Uchaguzi;
  - (g) atafanya kampeni siku ya Uchaguzi;
  - (h) ataonyesha ishara au kuvaa mavazi yanayoashiria kumtambulisha mgombea au chama cha siasa ndani ya mita mia tatu kutoka kwenye Kituo cha Uchaguzi;
  - (i) atamzuia Msimamizi wa Uchaguzi kutekeleza majukumu yake;
  - (j) atakiuka masharti ya kiapo chake;
  - (k) atafanya jambo lolote kinyume na Kanuni za Uchaguzi;
  - (l) atapatikana na karatasi za kupigia kura zaidi ya moja kwa mgombea mmoja; na
  - (m) atavunja masharti ya kampeni za Uchaguzi.
- (2) Mtu yeyote atakayepatikana na hatia kwa kosa lolote chini ya Kanuni Ndogo ya (1) ya kanuni hii atahukumiwa adhabu ya faini isiyozidi shilingi elfu hamsini au kifungo kisichozidi miezi kumi na miwili au vyote kwa pamoja yaani faini na kifungo.

Kufutwa kwa
Tangazo la Serikali
Namba
303 la
Mwaka

35

Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji na Wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka ya

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

2009

Miji za Mwaka 2009 zinafutwa.

Uhalali wa Kanuni
za uchaguzi za
mwaka 2009

36. Bila kuathiri masharti ya kanuni ya 35 ya Kanuni hizi, Matangazo yoyote, machapisho, miongozo, taratibu au kitu chochote kinachohusiana na uchaguzi wa Serikali za Mitaa ambayo yamefanywa kwa mujibu wa Kanuni za Uchaguzi za mwaka 2009 zilizofutwa, yatahesabika kuwa ni halali kana kwamba yamefanywa chini ya Kanuni za Uchaguzi za Mwaka 2014

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

—————
JEDWALI
—————

FOMU YA UCHAGUZI NA. 1

FOMU YA MAOMBI YA KUGOMBEA UENYEKITI WA KIJJI

(Chini ya Kanuni ya 8(2(e))

Kitongoji.....
Kijiji.....
Kata.....
Mji/Manispaa/Jiji.....

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA

(Ijazwe na anayeomba kugombea)

1. Jina.....
2. Jinsi (Me/Ke).....
3. Uraia .....
4. Tarehe ya kuzaliwa.....
5. Mahali unapoishi katika Kitongoji/Kijiji.....
6. Kazi/shughuli yako halali.....
7. Uwezo wako wa kusoma na kuandika
  - (a) Kusoma Kiswahili Ndiyo/Hapana*
  - (b) Kuandika Kiswahili Ndiyo/Hapana*
  - (c) Kusoma Kiingereza Ndiyo/Hapana*
  - (d) Kuandika Kiingereza ndiyo/Hapana*
8. Jina la Chama cha Siasa.....
9. Namba ya kadi ya uanachama..... tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....
10. Nathibitisha kwamba taarifa zote zilizoandikwa hapo juu ni sahihi kama ni juavyo
Saini .....tarehe .....

(*futa isiyohusika)

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA

*(Chini ya kanuni ya 12(1)(f)
(Ijazwe na ofisi ya chama cha siasa)*

1. Hii ni kuthibitisha kuwa .....ni mwanachama na amedhaminiwa na
.....

(Taja jina la chama)

2. Jina la aliyeidhinishwa na Chama cha Siasa .....
3. Saini..... Tarehe.....
4. Wadhifa.....
5. Anwani.....
6. Mhuri wa ofisi ya Chama cha Siasa.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa).....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Mhuri wa Afisa Mtendaji wa
Kijiji/Kata.....

SEHEMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya uteuzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....
2. Sababu.....
.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi .....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Mhuri wa Afisa Mtendaji wa
Kijiji/Kata.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA UCHAGUZI NA. II

FOMU YA MAOMBI YA KUGOMBEA UJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJIVI/VITI
MAALUM

(Chini ya kanuni ya 8(2)(e))

Kijiji.....
Kata.....
Halmashauri ya Wilaya ya.....

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA

(Ijazwe na anayeomba kugombea)

1. Jina: .....
2. Jinsi (Me/Ke).....
3. Uraia .....
4. Tarehe ya kuzaliwa .....
5. Kitongoji.....
6. Kazi/shughuli yako halali.....
7. Uwezo wako wa kusoma na kuandika:
  - (a) Kusoma Kiswahili Ndiyo/Hapana*
  - (b) Kuandika Kiswahili Ndiyo/Hapana*
  - (c) Kusoma Kiingereza ndiyo/Hapana*
  - (d) Kuandika Kiingereza ndiyo/Hapana*
8. Jina la Chama chako cha Siasa.....
9. Namba ya kadi yako ya uanachama..... tarehe iliyotolewa.....mahali
ilipotolewa.....
10. Nathibitisha kwamba habari zote zilizoandikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo

Saini .....tarehe .....

(*futa isiyohusika)

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

(Ijazwe na ofisi ya chama cha siasa)

1. Hii ni kuthibitisha kuwa.....ni mwanachama na amedhaminiwa
na .....

(Taja jina la chama)

2. Jina la aliyeidhinishwa na chama cha siasa .....
3. Saini:.....Tarehe.....
4. Wadhifa.....
5. Anwani.....
6. Mhuri wa ofisi ya chama cha siasa.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa) .....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi .....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Afisa Mtendaji wa Kijiji.....

SEHEMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi siku ya uteuzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....
2. Sababu.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi wa Uchaguzi .....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Mhuri wa Afisa Mtendaji wa
Kijiji/Kata.....

FOMU YA UCHAGUZI NA. III

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA MAOMBI YA KUGOMBEA UENYEKITI WA KITONGOJI
(Chini ya kanuni ya 8(2)(e))

Kitongoji.....
Kijiji.....
Kata.....
Halmashauri ya .....

SEHEMU A: MAELEZO YA MGOMBEA
(Ijazwe na anayeomba kugombea)

1. Jina.....
  2. Jinsi(Me/Ke).....
  3. Uraia .....
  4. Tarehe ya kuzaliwa.....
  5. Mahali unapoishi katika Kijiji.....
  6. Kazi/shughuli yako halali.....
  7. Uwezo wako wa Kusoma na Kuandika
    - a. Kusoma Kiswahili Ndiyo/Hapana*
    - b. Kuandika Kiswahili Ndiyo/Hapana*
    - c. Kusoma Kiingereza Ndiyo/Hapana*
    - d. Kuandika Kiingereza ndiyo/Hapana*
  8. Jina la Chama chako cha Siasa.....
  9. Namba ya Kadi yako ya Uanachama.....
  10. Tarehe ilipotolewa.....mahali ilipotolewa.....
  11. Nathibitisha kwamba habari zote zilizoandikwa hapo juu ni sahihi kama nijuavyo.
  12. Saini .....tarehe .....
- (*futa isiyohusika)

SEHEMU B: UDHAMINI WA CHAMA CHA SIASA
(Ijazwe na ofisi ya chama cha siasa)

1. Hii ni kuthibitisha kuwa .....ni mwanachama na amedhaminiwa na .....
- (Taja jina la Chama)
2. Jina la aliyeidhinishwa na Chama cha Siasa .....
  3. Saini..... Tarehe .....
  4. Wadhifa.....
  5. Anwani:.....
  6. Mhuri wa ofisi ya chama cha siasa.....

SEHEMU C: KURUDISHA FOMU

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

(Ijazwe na Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi)

1. Tarehe ya kupokea fomu.....
2. Muda (saa).....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Mhuri wa Afisa Mtendaji wa Kijiji.....

SEHEMU D: UTEUZI

(Ijazwe na Msimamizi wa Uchaguzi siku ya Uteuzi)

1. Mgombea ameteuliwa/hakuteuliwa.....
2. Sababu.....
.....
3. Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....
4. Saini ya Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi .....
5. Tarehe.....
6. Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi au Mhuri wa Afisa Mtendaji wa Kijiji/Kata.....

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA UCHAGUZI NA.IV

ORODHA YA WAPIGA KURA
(Chini ya Kanuni ya 9)

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

HALMASHAURI YA .....

**ORODHA YA WAPIGA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MAMLAKA ZA SERIKALI
ZA MITAA, 2014**

Kitongoji.....

Kijiji.....

Kata.....

Na.	Jina la Mpiga Kura	Jinsi ME/KE	Umri	Tarehe ya kuandikis hwa	Saini au dole gumba la aliyeandikishwa	Saini ya Mwandikis haji
1						
2						
3						
4						

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA UCHAGUZI NA.V

KARATASI ZA KUPIGIA KURA ZA MWENYEKITI WA KIJJI

(Chini ya Kanuni Na. 20(8)(a) na 21)

**KARATASI YA KUPIGIA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA
MWENYEKITI WA KIJJI, 2014**

Nembo ya Halmashauri

**UCHAGUZI WA MWENYEKITI WA KIJJI
ANDIKA JINA LA MGOMBEA NA CHAMA CHA MGOMBEA UNAYEMCHAGUA KUWA
MWENYEKITI WA KIJJI**

NA.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA MGOMBEA

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA UCHAGUZI NA.VI

KARATASI ZA KUPIGIA KURA KWA AJILI YA UCHAGUZI WA MJUMBE
WA HALMASHAURI YA KIJJI

(Chini ya Kanuni Na. 20(8)(a) na 21)

Nembo ya Halmashauri

ANDIKA JINA LA MGOMBEA NA CHAMA CHA MGOMBEA UNAYEMCHAGUA KUWA
MJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJJI

NA.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA MGOMBEA

FOMU YA UCHAGUZI NA.VII

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

KARATASI ZA KUPIGIA KURA ZA MWENYEKITI WA KITONGOJI

(Chini ya Kanuni Na. 20(8)(a) na 21)

Nembo ya Halmashauri

**ANDIKA JINA LA MGOMBEA NA CHAMA CHA MGOMBEA UNAYEMCHAGUA KUWA
MWE YEKITI WA KITONGOJI**

NA.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA MGOMBEA	YA CHA

FOMU YA UCHAGUZI NA.VIII

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

**KARATASI ZA KUPIGIA KURA ZA WAGOMBEA UJUMBE WA
HALMASHAURI YA KIJJI VITI MAALUM**

(Chini ya Kanuni Na. 20(8)(a) na 21)

Nembo ya
Halmashauri

**ANDIKA JINA LA MGOMBEA NA CHAMA CHA MGOMBEA UNAYEMCHAGUA KUWA
MJUMBE VITI MAALUM KATIKA HALMASHAURI YA KIJJI**

NA.	JINA LA MGOMBEA	JINA LA CHAMA CHA MGOMBEA	NEMBO YA CHAMA CHA MGOMBEA

FOMU YA UCHAGUZI NA. IX

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA MATOKEO YA MWENYEKITI WA KIJIKI/KITONGOJI

(Chini ya Kanuni 25(1) na 23(3))

Na.	Jina la Mgombea	Chama cha Siasa	Kura alizopata	Saini ya Mgombea au Mwakilishi wake

Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura.....

Idadi ya waliopiga kura.....

Idadi ya kura zilizoharibika.....

Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

Saini.....tarehe.....

Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi/Afisa Mtendaji wa Kijiji.....

FOMU YA UCHAGUZI NA. X

*Kanuni za Uchaguzi wa Mwenyekiti wa Kijiji, Wajumbe wa
Halmashauri ya Kijiji na Mwenyekiti wa Kitongoji Katika Mamlaka
za Miji za Mwaka, 2014*

Tangazo la Serikali Na. 321 (linaendelea)

FOMU YA MATOKEO YA WAJUMBE WA HALMASHAURI YA KIJJI/VITI
MAALUM

(Chini ya Kanuni 24(1))

Na.	Jina la Mgombea	Chama cha Siasa	Kura alizopata	Saini ya Mgombea au Mwakilishi wake

Idadi ya waliojiandikisha kupiga kura.....

Idadi ya waliopiga kura.....

Idadi ya kura zilizoharibika.....

Jina la Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi.....

Saini.....tarehe.....

Mhuri wa Msimamizi Msaidizi wa Uchaguzi/Afisa Mtendaji wa Kijiji.....

MHE. MIZENGO P. PINDA (MB)

WAZIRI MKUU

DODOMA

3 Septemba, 2014